

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De eunucho baptizato a philippo ca. xlv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Actuum apostolorum

Im autē audis

scilicet apłi q̄ erāt hierosolymis: q̄
recepisset samaria verbū dei: mī
ferūt ad eos petrū & ioānē. Qui cū venissent
orauerūt p̄ ipsi v̄t acciperent sp̄m̄ sanctū v̄s-
biliter qđ forte nōdū fecerāt: nōdū ei in quē-
s̄ illos venerat. i. v̄sibiliter descēderat. Lō-
star em̄ qz inuisibiliter sp̄m̄ sanctū acceperāt:
cum baptizati essent in noie dñi iesu christi.
Tunc imponebāt manū sup illos: & accipie-
bant sp̄m̄ sanctū. ita qđ v̄sibili signo osten-
debat. cū linguis om̄ibz loquerent. Constat
hūc philippū diaconū fuisse nō apłm̄. Qđ v̄-
det̄: glōsa sup mattheū: qz manū imposi-
tionē reseruauit apłis: qđ p̄pterea reseruauit ho-
die solis eoz vicarijs. id est ep̄iscopis: qđ ma-
nus imponūt & frontē liniūt in p̄firmatione
vbi dat sp̄m̄ sanctus ad robur. Si ei philip-
pus iste apłs esset: statim baptizati manus
imponeret: nec ad hoc alios expectaret. Cū
autē simony didisset qđ impositione manus
apłoz daret sp̄m̄ sanctus: putans ex quadē
indultria hoc ab eis fieri: & hāc posse ab eis
p̄cio compari obtulit eis pecuniā dicens Da
te mihi hanc potestātē: vt cuiuscūqz manū im-
posuero accipiat sp̄m̄ sanctus: & sic voluit
emere hāc potestātē ad lucrū. Ad quē petrū.
Pecuniā tuā tecū sit in perditionem. Qđ sic
potest distinguī ne videat̄ imp̄ari pecunie.
Pecuniā tuā tecū sit: supple ducens te in pdi-
tionē. Al̄ imp̄cādo ait. In pditiōe pecuniā
tuā tecū sit. i. pecuniā tuā habeas: & p̄ ea pe-
nā eternā luas. Sancti em̄ cū sniam maledi-
ctionis p̄ferunt: nō ex voto vitiosis s̄z intui-
tu iusticie in eā prumpūt. Nō est tibi ps̄ i p̄-
mone isto vt ad manū tuāz impositionem
des sp̄m̄ sanctus. Cor em̄ tuū nō est rectū cor-
tam dño. Penitentiā itaqz age p̄ hac nequitia
tuā: & roga deū vt si forte remittat tibi hec co-
gitatio cordis tui. In felle eī amaritudinis
& obligatiōe inq̄tatis video te esse. Sciebat
cū petrus in sp̄ū penitentiā nō actuz: sed ad
hoc eū exhortari erat ei officiū. Simon autē
sciens se indignū a deo exaudiri: noluit ora-
re s̄z ait apłis: Precamini p̄ me vt nihil veni-
at sup me hoz qđ dixistis. Petrus p̄o & ioan-
nes redibant hierosolymā & multis ciuitati-
bus samaritanoz euāgelizabant.
De eunuchoz baptizato a philippo.
Caplm̄. XLV.

Angelus autē do-

mini locutus est ad philippū dicens.
Surge & vade & meridianus ad
viā qđ descendit a hierusalē in gazā. id ē in a-
fricā. q. d. Vade ad viā p̄ quā a hierlm̄ p̄ ga-
zā descēdit in africā. Hec s̄z gazā destructa
est. Verū em̄ gazā qđ olim erat terminus cha-
nancoz iuxta egyptū destructa erat & loco e-
p̄ edificata est alta. Et surgēs abiit. Et ecce v̄t
ethiops eunuchus potēs i domo candacis re-
gine qđ erat sup oēs gazas etna (erat em̄ p̄sue-
tudo eunuchoz custodire thesauros poten-
tū) venerat adorare in hierusalē. Et vt tradit̄
in alijs historijs p̄ eū miserat multa dona tē-
plo in hierusalē candacis regina ethiopia.
Et vide quia omnes regine ethiopū dicebā-
tur regine candaces: sic rhomani impatores
dicebantur cesares: nec habebat regimen re-
gio illa nisi a feminis. Luncqz reuertens ethi-
ops ille sedēs sup currum: & legens esaiam
p̄phetam: dixit sp̄s philippo. Accede ad i-
ge te currui. Accedēs autē philippus: audiuit
eum legentē esaiā & dixit. Putas ne intelligi-
que legis. Qui ait. Et quō possum: si nō alio
quis ostenderit mihi. Et rogauit philippum
vt ascenderet currum & sederet secū. Erat au-
tē hic locus scripture quā legebat qui domi-
no procurante sic legēdus occurrerat. Tāqz
ouis ad occisionē ductus est. & sic agnus co-
ram tondente se sine voce: sic nō aperuit os
suū. Respondens autē eunuchus philippo
dixit. Obsecro te domine vt discas de quo p̄-
pheta hec dicit: de se an de alio aliquo. Ape-
riens autem philippus os suum & incipiens
a scriptura hac. d. qua s̄z querebat euangelē
zauit illi iesum. Et dum irent per viā: pue-
nerūt ad quandā aquā. Et ait eunuchus. Ecce
aq̄: qđs p̄hibet me baptizari. Ad quē philip-
pus. Si credis ex toto corde: licet tibi bap-
tizari. Ad quē ille. Credo dei filiū eē iesum. Et
vide qz cū in sp̄ū videret philippus eunuchū
fidem: voluit tū ab eo extorquere cōfessionē
manifestā: nolens eum subito baptizare: vt
daretur exemplū baptizantibus & baptizan-
dis interrogandi & confitendi. Unde hodie
cum quadā dilatione & p̄tatione scrutinio-
rum celebrat solēne baptisma in sabbato pa-
scali: qz incipiunt scrutinia in media q̄drage-
sima ab ea die qđ cantat̄: Dū sanctificat̄ fue-
ro. Et iussit stare currum: & descenderunt am-

ho de curru: et baptizauit philippus eunuchum. Et cum ascendisset de aqua: spiritus domini rapuit philippum: et amplius non vidit eum eunuchus, sed ibat per viam suam gaudens. Philippus autem inuenit est in azoto: et pertransiens euangelizabat cunctis ciuitatibus donec veniret cesarea. In qua legitur dominum habuisse: cuius usque hodie apparere vestigia: nec non et cubiculum quatuor filiarum eius virginum prophetissarum. Hinc redit historia ad ordinem suum, persequens de paulo: et continuat et quod supra dictum est. Saul peruersus erat ecclesiam. Quod enim dictum est de philippo: et de conuersione eunuchi: quasi incidens fuit.

De excecatione sauli. Cap. XLVI.

Saulus adhuc spiritus

rans minarum: et cecidit in discipulos domini. id est adhuc comminans eis: et in eos inspirans: et ad cecidit eorum aspirans accessit ad principem sacerdotum: zelo furoribus eum concitante: et petijt ab eo litteras ad synagogas singulas iudeorum que erant damasci: vt eius auctoritate si quis inueniret damasci huiusmodi viros et mulieres: vinculos perduceret in hierusalem. Et cum iter faceret contigit vt appropinquaret damasco: et subito circumfulsit eum lux de celo: et cecidit in terram audiuit vocem dicentem sibi. Saul le saule quid me persequeris. id est in membris meis. Qui ait. Quis es domine. An deus es vt angelus. Ego inquit sum iesus quem tu persequeris. Durum est tibi contra stimulum calcitrare. et potestiori rebellare. Et tremens ac stupens dixit. Domine quid me vis facere. Ac si diceret. Voluntatem tuam indica mihi: quia precepto sum tibi obedire. Ad quem dominus. Surge et ingredere ciuitatem et dicet tibi quid te oporteat facere. Viri autem qui comitabantur eum stabant stupefacti: audientes quidem vocem ipsius pauli: non eius qui loquebatur cum eo: neminem autem videntes: iuxta quod ipse paulus infra dicit. Qui mecum erant lumen quidem viderunt: vocem autem eius non audierunt qui loquebatur mecum. Et surrexit de terra: et apertis oculis nihil videbat. Factus est cecus corpore qui prius fuerat cecus mente. Ad manus autem illum trahentes: manibus suis manus eius tenentes et quasi cecum ducentes introduxerunt eum damascum. Et erat ibi tribus diebus non videns neque manducans neque bibens. In quo triduo creditur a spiritu sancto didicisse euangelium. Unde gloriatur in epistola ad galatas se non habuisse hominum magistrum dei. Neque ab ho-

mine accepti illud neque didici. sed per reuelationem iesu christi. Imponebat enim ei a pseudo propheta edoctus esse ab anania non a spiritu sancto: vnde de vocabatur eum apostolum anania. Recte moueat si quandoque legatur peruersio eius facta primo anno dominice passionis: quandoque secundo: alter de anno vsualis: alterum de anno emergenti dicitur. Si ei computes primum annum dominice passionis a kalendis Ianuarij qui est annus vsualis: tunc secundo anno peruersus est paulus. Si autem computes ab ipso die passionis vsque in sequentem diem passionis anno reuoluto qui est annus emergens in primo anno dominice passionis conuersus est.

Quo ex mandato domini Ananias visitauit Paulum. Ca. XLVII.

Rat autem damasci

sci discipulus quidam. id est christianus nomine ananias. Et dicit dominus ad illum. In visu. id est in visione noctis. Anania. At ille ait. Ecce domine ego paratus sum tibi obedire. Ad quem dominus. Surge et vade in vicum qui vocatur rectus: et quere in domo iude saul nomine tharsensem. Ecce enim orat. Forasan iudas erat prius nomine hospitis sui vel forsan erat de tribu iude vt sit sensus. In domo iude. id est inter iudeos qui ibi erant illa tribu: vel in domo iude. id est in vicum iudeorum. Vicius autem dicitur a vicinia ciuitatis vt dicit Rabanus. vt proprie dicatur vicus viciniorum rura ciuitatis. Hoc tamen et sepe alibi aliter accipitur. Ne timeret ananias venire ad saulum quem nouerat acerrimum persecutorem christianorum: dedit dominus. Ecce enim orat: quasi diceret. Non est timendus quia factus est de saulo paulus: et dominus pro agno. Et ego etiam reuelauit ei aduentum tuum. Iam enim vidit in spiritu te introeuntem ad se: et imponentem ei manum vt visum recipiat. Tunc ananias. Domine audiui a multis de viro quanta mala fecerit sanctis tuis in hierusalem: et habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes qui inuocant nomen tuum. Ad quem dominus. Vade quonia vas electionis est mundus iste. id est vas electum. et in fornace tribulationis probatur: vt portet nomen meum coram regibus et gentibus et filiis israel. Et tu quidem baptizabis eum sed non docebis eum: ego enim solus docebo eum: et ostendam ei quanta oporteat eum patip nomine meo: vt per multas tribulationes probetur vas electum et mala que intulit san-